

Raadsvoorstel

raadsnummer 2024 45
collegevergadering d.d. -
raadsvergadering d.d. 24 april 2024
portefeuillehouder M. Pollux

ons kenmerk 152328
team RBRGRF
steller D.M.G. Steens
telefoonnummer +31 6 38686769
e-mail d.steens@venlo.nl
datum 13 maart 2024
bijlage(n) 1
datum verzonden 13 maart 2024

Onderwerp

Rekenkamerrapport: "Effecten van cultuursubsidies in Venlo. Een rekenkameronderzoek naar subsidies van culturele instellingen en initiatieven".

Advies

Vaststellen van de conclusies van het onderzoek naar het subsidiebeleid van grote culturele instellingen en instemmen met de volgende aanbevelingen:

Aanbevelingen

Aanbeveling 1: Concretiseer de doelen van de Cultuurvisie 2020

Het begint bij het vaststellen van concrete kaders en doelen van het cultuurbeleid. Dit is randvoorwaardelijk voor het verbeteren van de doeltreffendheid van de subsidies aan culturele instellingen. Bijvoorbeeld door de raad op voorstel van het college een discussie te laten voeren over de maatschappelijke waarde van cultuur en welke rol de gemeente daarin wil vervullen. Leg als college een beperkt aantal keuzes voor aan de raad.

Aanbeveling 2: Voorzie de doelen van indicatoren

Een vervolgstap op de concretisering van de doelen is de uitwerking van concrete indicatoren (meetpunten). Raad en college moeten hierin een goede afweging maken, op basis van een voorstel van het college.

Aanbeveling 3: Leg de verbinding tussen beleid en de subsidieverstrekking

Vertaal als college het beleid in specifieke beleidsinhoudelijke toetsingscriteria voor culturele instellingen en initiatieven. Continueer daarbij de huidige meerjarenafspraken met de grote culturele instellingen en overweeg om dat ook voor kleinere structurele aanvragers te doen om voor hen de lastendruk te verminderen. Daarmee kan expliciet de verbinding tussen de beleidsdoelen en de subsidiecyclus worden gelegd. Neem in de regelingen op dat de regeling eens in de vier jaar wordt geëvalueerd op het behalen van de doelen en op uitvoerbaarheid. Informeer de raad over de regelingen en de evaluatie daarvan.

Raadsvoorstel

Aanbeveling 4: Zorg dat in het gehele subsidieproces gestuurd wordt op de doelen

Zowel bij de aanvraag, de toekenning, de verantwoording en de vaststelling moet het college steeds actief sturen op haar eigen doelen. Bijvoorbeeld door in het format voor de subsidieaanvraag, zeker bij de grote culturele instellingen, te vragen hoe met de geplande activiteiten aan de doelen wordt bijgedragen. Dan kan dat in de subsidietoekenning, ook als deze meerjarig is, worden vastgelegd. Beperk de verantwoordingslast voor kleine aanvragers door een goede sturing bij de aanvraag. Hierdoor kan met de verantwoordingsinformatie van de instellingen ook mede het doelbereik van de Cultuurvisie onderbouwd worden.

Aanbeveling 5: Informeer de raad over de effecten van de subsidieverstrekking

Het college moet de raad informeren over de effecten van de subsidieverstrekking aan culturele instellingen. Doe dat zoveel mogelijk op de afgesproken indicatoren. De cultuurrapportage die de raad ontvangt, moet niet alleen bevatten waarop is ingezet en waarmee, maar moet vooral antwoord geven op de vraag of de doelen ermee bereikt worden en welke bijdrage de subsidieverstrekking daarop heeft gehad. Informeer daarbij de raad ook periodiek over de uitkomsten van de evaluaties van de subsidieverstrekingen en regelingen, en geef daarbij aan of op basis hiervan bijstelling van doelen en de inzet van middelen en subsidies nodig is.

Aanleiding

De Rekenkamer Venlo heeft onderzoek gedaan naar het subsidiebeleid in de cultuursector van de gemeente Venlo. Dit onderwerp kwam mede voort uit de jaarlijkse raadpleging van de fracties. Ondanks een aantal momenten in het jaar dat het cultuurbeleid informierend (raadsbrief) of besluitvormend (begroting) langskomt, ervaren de fracties weinig zicht of grip op de relatie tussen subsidie en resultaat. Daarnaast is in Venlo in 2020 een nieuwe cultuurnota vastgesteld. Dat betekent dat vanaf 2021 gewerkt wordt met de nieuwe kaders.

Beoogd effect

De Rekenkamer Venlo wil met het onderzoek voor de gemeenteraad inzichtelijk maken hoe de subsidies in de culturele sector bijdragen aan de gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Het antwoord op die vraag is nu kort gezegd dat dat niet duidelijk is. Er wordt vooral gerapporteerd aan de raad over ingezette en uitgevoerde activiteiten (output) en niet over bereikte effecten (outcome). Hier wreekt zich ook het ontbreken van concrete doelen en meetpunten in de Cultuurvisie 2020. De raad kan daardoor niet goed controleren of de beoogde maatschappelijke effecten worden bereikt.

Beoogd effect is dat het college beter hierop gaat sturen, en de raad beter in staat stelt te controleren of de doelen worden gehaald.

Raadsvoorstel

Argumenten

De aanbevelingen die voor besluitvorming worden voorgelegd, worden onderbouwd door de volgende conclusies:

Conclusie 1: Doelen Cultuurvisie zijn onvoldoende concreet

Er is sprake van weinig concrete doelen in de Cultuurvisie 2020. De doelen zijn niet voorzien van meetpunten om de impact te bepalen. De Cultuurvisie 2020 is meer een uitvoeringsstrategie (het HOE) in plaats van dat deze beschrijft wat bereikt moet worden (het WAT). De gemeente Venlo hanteert wel meetpunten voor het cultuurbeleid in de programmabegroting. Deze meetpunten in Meetbaar Venlo kennen geen één op één-relatie met de doelen uit de cultuurvisie. De raad herkent en erkent dit en ziet een rol voor zichzelf weggelegd om concrete doelen en meetpunten vast te stellen op aangeven van het college.

Conclusie 2: College geeft subsidieaanvragers onvoldoende de gemeentelijke doelen mee

Het college zorgt niet voor een verbinding tussen beleidsdoelen en beoordelings- of toetsingscriteria voor subsidieaanvragen. In het format voor de subsidieaanvraag wordt door de gemeente niet gevraagd op welke manier de instellingen denken bij te dragen aan de cultuurvisie of gemeentelijk beleid. Gevraagd wordt welke activiteiten worden uitgevoerd met een onderbouwing daarvan. Alleen bij de Subsidieregeling Amateurkunst, Volkscultuur en Culturele projecten is sprake van inhoudelijke toetsingscriteria. Deze criteria zijn echter niet één op één te herleiden tot beleidsdoelen uit de Cultuurvisie. Deze subsidieregeling heeft vooral tot doel gehad om meer uniformiteit in de subsidieverstrekking aan kleinere culturele instellingen aan te brengen, zowel op inhoud als op proces. De gemeente werkt daarbij met een beoordelingscommissie die toetst aan in de regeling opgenomen inhoudelijke (en formele en procesmatige) criteria.

Conclusie 3: Partnerschap tussen grote culturele instellingen en gemeente werkt goed

Bij grote culturele instellingen is in de praktijk sprake van partnerschap met de gemeente. Er lijkt sprake te zijn van een min of meer gelijkwaardige relatie en niet uitsluitend een opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie. Dit wordt zeer gewaardeerd door de grote culturele instellingen. Het is ook een bewuste keuze van de kant van de gemeente om dit partnerschap te ontwikkelen. De koers en activiteiten van de gesubsidieerde grote instellingen vormen de uitkomst van veelvuldig ambtelijk en regulier bestuurlijk overleg. In dat partnerschap wordt gezocht naar de realisatie van de doelen van de Cultuurvisie 2020. De door de gemeente uitgevoerde benchmark heeft in beeld gebracht dat de grote culturele instellingen met relatief weinig middelen relatief veel bereiken. Dat heeft ook geleid tot extra structurele middelen.

Conclusie 4: Gemeente en grote culturele instellingen vinden het lastig om de impact van de gesubsidieerde activiteiten te bepalen

Voor zowel de gemeente als de culturele instellingen is het lastig om beet te pakken wat de impact van de gesubsidieerde activiteiten is. Het ontbreekt aan een gezamenlijk kader met meetpunten om de impact te monitoren. Er zijn globale ideeën – zo ziet men bijvoorbeeld een multipliereffect van de inzet op cultuur op andere domeinen zoals cultuurbezoek dat leidt tot

Raadsvoorstel

winkel- en horecabezoek -, maar de algemene beleving is dat het effect op de samenleving van cultuur lastig te meten is. De door de gemeente gehanteerde indicatoren in Meetbaar Venlo zijn niet gerelateerd aan de Cultuurvisie 2020 en hebben weinig zeggingskracht over de impact van de gesubsidieerde activiteiten.

Conclusie 5: De raad is niet in staat op doelen en impact te controleren

Op basis van de verantwoording van de subsidieontvangers kan slechts op het niveau van uitgevoerde activiteiten aan de raad worden verantwoord wat de subsidiëring van culturele instellingen heeft opgeleverd. De voortgangsrapportages cultuur die de raad heeft ontvangen bevat vooral informatie over ingezette en uitgevoerde acties (output) en geen informatie over bereikte effecten (outcome). Hier wreekt zich ook het ontbreken van concrete doelen en meetpunten in de Cultuurvisie 2020. De raad kan daardoor niet goed controleren of de beoogde maatschappelijke effecten worden bereikt. Dat leidt ertoe dat raadsleden geen sturing of grip ervaren op het cultuurbeleid.

Kanttekeningen

NVT

Financiën

NVT

Communicatie

Het rapport wordt op 3 april openbaar gemaakt. Het presidium is verzocht op die dag een themabijeenkomst voor de raad te plannen, waar de rekenkamer een toelichting zal geven en vragen zal beantwoorden. In de raadsvergadering van 24 april zal de besluitvorming plaatsvinden.

Er vindt een perspresentatie plaats voorafgaand aan de themasessie op 3 april. Er wordt tevens een persbericht opgesteld door de rekenkamer. Vervolgens wordt het rapport op de website van de rekenkamer geplaatst.

Vervolprocedure raad

De raad wordt voorgesteld om in te stemmen met de conclusies en aanbevelingen en deze structureel te betrekken bij de invulling van zijn kaderstellende en controlerende rol.

Voorzitter rekenkamer

Secretaris rekenkamer

Klaartje Peters

Debbie Steens

Bijlage: Rekenkamerrapport "Effecten van cultuursubsidies in Venlo. Een rekenkameronderzoek naar subsidies van culturele instellingen en initiatieven".

Raadsbesluit

onderwerp raadsvoorstel en raadsbesluit
Raadsnummer 2024 45
raadsvergadering d.d. 24 april 2024

ons kenmerk 152328
steller D.M.G. Steens
telefoonnummer +31 6 38686769
e-mail d.steens@venlo.nl
datum 13 maart 2024

De raad van de gemeente Venlo;

gelezen het voorstel van de rekenkamer van 24 april 2024, registratienummer 152328;

besluit:

in te stemmen met en het college te vragen uitvoering te geven aan de volgende aanbevelingen in het rekenkamerrapport "Effecten van cultuursubsidies in Venlo. Een rekenkameronderzoek naar subsidies van culturele instellingen en initiatieven":

Aanbeveling 1: Concretiseer de doelen van de Cultuurvisie 2020

Aanbeveling 2: Voorzie de doelen van indicatoren

Aanbeveling 3: Leg de verbinding tussen beleid en de subsidieverstrekking

Aanbeveling 4: Zorg dat in het gehele subsidieproces gestuurd wordt op de doelen

Aanbeveling 5: Informeer de raad over de effecten van de subsidieverstrekking

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 24 april 2024.

De griffier

De voorzitter

Yvon van Geel

Antoin Scholten